

Партијалөн XVIII-öd сјезд вылын ВКП(б) ЦК уж ылыг СТАЛЫН јортлөн отчотнөј доклад

(Продолженіе. Заводтчөмсө виэд 26—27 (513—514), 28 (515) № №-јасыг).

2. Кадрјас подбјрајтөм, најөс выдвјгатөм, најөс индалөм.

Партијалыг состав регулјрујтөм да руководашщөј органјас конкретнөј нјзовөј уж дінө матыстөм ез вөвны дај ез вермы лоны партија да сылыг вескөдлөмсө воэд јонмөдан зик өтө средствоөн. Отчотнөј кадкөласт чөждөн партија јонмөдан мөд средствоөн вөлі кадрјаскөд уж вужвыјоныс бурмөдөм, кадрјасөс подбјрајтан, најөс выдвјгјтан, најөс индалан, најөс уж процессын прөвөрајтан делө бурмөдөм.

Партијалөн кадрјас—сјјө партијалөн зөв ыжыд состав, а сы вөсна мыј мјан партија сулалө власт бердын,—најө емөс сјжө руководашщөј государственнөј органјаслөн команднөј состав. Сы бөрын кызі выработјтөма правілнөј политическөј виэ, кодөс проверітөма практика вылын, партијалөн кадрјас лөдны партијнөј да государственнөј руководстволөн рөшајущөј выөн. Імеітны правілнөј политическөј виэ,—сјјө, фөрт, первој да медеа важнөј делө. Но тајө векжө тырмытөм. Правілнөј политическөј виэ колө не декларација вылө, а олөмө пөртөм вылө. Но медем пөртны олөмө правілнөј политическөј виэ, колөны кадрјас, колөны јөз, кодјас гөгөрвөбны партијалыг политическөј виэсө, воспрічмајтөны сјјөс, кызі асыныс собственнөј виэ, дасөс сјјөс нүдөны олөмө, кужөны пөртны олөмө сјјөс практика вылын, да способнөјөс өтвөчјтны сы вөсна, дорјыны сјјөс, тышкасны сы вөсна. Татөг правілнөј политическөј виэ ріскујтө колны бумага вылын.

Тані бурөц і сувтө вопрос кадрјас правілнөја подбјрајтөм јылыг, кадрјас быдтөм јылыг, выл јөзөс выдвјгатөм јылыг, кадрјасөс правілнөја индалөм јылыг, вөчөм уж куза најөс проверајтөм јылыг.

Мыј лөд правілнө подбјрајтны кадрјас?

Правілнө подбјрајтны кадрјас, сјјө нөшта оз на ло чукөртны аслыд замјасөс да помјасөс, көтыртны канцөларіја да лөзны сетысаң унасикас индөдјас. (Герам). Тајө сјжө оз ло злоупотреблајтны аслад властөн, шыблавны төлктөг уна дас да со јөзөс өтө мөстаыг мөдө да бөр да нүдөны помтөм „реорганизацијајас“. (Герам.)

Правілнө подбјрајтны кадрјас сјјө лөд:

Өтөкө, донјавны кадрјас, кызі партијалыг да государстволыг зарнө фонд, дорөжитны наөн, імеітны на дінө уваженіе.

Мөдкө, төдны кадрјас, тцателнөја јзучјтны быд кадровөј работнөкылыг достөинствөјасөс да тырмытөмторјасөс, төдны кушөм пост вылын вермасны медеа кокнја паскөдчыны работнөкөдөн способностјасыс.

Көймөдкө, төждысөмөн быдтны кадрјас, отсавны быдмыс быд работнөкылы кыпөдчыны вывлан, не жалтны кад сы вылө, медем терпелөвөја „ужыштны“ тащөм работнөкысыскөд да өдөдөны налыг быдмөмсө.

Нөлөдкө, аскадө да смөла выдвјгајтны выл, том кадрјас, важ мөста вылас вывтө дыр сулавны налыг сеттөг, налыг шөммыны сеттөг.

Витөдкө, индавны работнөкысөс постјас вылө сөщөм ногөн, медем быд работнөк чувствүтис асөс мөста вылын, медем быд работнөк вермис сетны мјан общщөј делөлы сылыг максімум, мыј вообщө сјјө вермө сетны аслас личнөј качествојас сертө, медем кадрјас индалөм куза ужлөн общщөј направлөніеыс тырвыјө лөсалис сјјө политическөј виэ требөваніејаслы, кодөс нүдөм вөсна вөчөс тајө индалөмыс.

Торја төдчанлун імеітө тані выл, том кадрјас смөла да аскадө выдвјгајтөм јылыг вөпрос. Ме думјата, мыј мјан јөзлөн абу на тырвыјө јасност тајө вөпросас. Отјас лыдөдөны, мыј јөзөс подбјрајтөдн колө ориөтирүјтчыны, медеасө, важ кадрјас вылө. Мөдјас, мөдарө, думјатөны ориөтирүјтчыны, медеасө, том кадрјас вылө. Мөным кажитчө, мыј өшыбајтчөны і најө і мөдјасыс. Важ кадрјас представлајтөны, фөрт, партијалы да государстволы ыжыд озырлун. Налөн ем сјјө, мыј абу том кадрјаслөн—зөв ыжыд опыт вескөдлөм куза, маркөстско-ленінскөј принципалнөј закалка, делө төдөм, ориөтирөвкөдөн вын. Но, өтөкө, важ кадрјас овлө век еша, ещажык, мыјтөм колө, і најө мыјкө мында заводтөны-нн петны стројыг пріродалөн јестөственнөј законјас вөсна. Мөдкө, важ кадрјас өтө јукөдлөн овлө мукөд дырјө злөдм упорнөја виэдөны важө, сібдыны важ вылын, сібдыны важ вылын да не казавны олөмын вылөс. Тајө шусө вылысыг чувство воштөмөн. Тајө зөв серјознөј да опаснөј тырмытөмтор. Мыј інмө том кадрјаслы, то налөн, фөрт, абу сјјө опытыс, закалкаыс, делө төдөмыс да ориөтирөвкөдөн выныс, кодјасөн обладајтөны важ кадрјас. Но, өтөкө, том кадрјас составлајтөны зөв ыжыд болшінство, мөдкө, најө томөс, да налыг оз на грөзөт, өнө, стројыг петөм, көймөдкө, налөн ем вылыслөн лшавмөн чувство,—быд болшевісткөј работнөкөдөн драгөценнөј качество, да нөлөдкө, најө быдмөны да просөвөщјатсөдны сөщөм өдјө, најө кыптөны вывлан сөщөм стрөмітелнө, мыј абу вылын сјјө кад, кор најө суасын старікјасөс, сувтасын накөд

орчөдн да лөдны налыг достөйнөј смөнаөн. Сјжөкө, могыс не сыын, медем ориөтирүјтчыны лөдө важ, лөдө выл кадрјас вылө, а сыын медем кутны курс важ да том кадрјасөс партијалөн да государстволөн руководашщөј уж өтө общщөј оркөстрын сөчөтајтөм вылө, отувтөм вылө. (Дыр нужалана аплөдөсментјас.)

Со мыјла колө аскадө да смөла выдвјгајтны том кадрјасөс руководашщөј постјас вылө.

Отчотнөј кадкөластын партијнөј руковөдство јонмөдан делөын партијалөн серјознөј достөіженіејас пөвсыг өтө сыын, мыј сјјө успехөн нүдөс улысаң вылөч кадрјас подбјрајтан јукөны важ да том работнөкысөс сөчөтајтөм вылө бурөц тајө курсөс.

Партијалөн Централнөј Комітөтын емөс даннөјјас, кодјасыг тыдалө, мыј отчотнөј кад-

3. Партијнөј пропаганда. Партијаса шленјасөс да партијнөј кадрјасөс маркөстско-ленінскөја воспјтајтөм.

Ем нөшта өтө јукөдн партијнөј ужлөн, зөв важнөј да зөв кывкөкутана, код виэ куза отчотнөј кад чөждөн пөртөсө олөмө партијасөс да сылыг руководашщөј органјасөс јонмөдөм,—сјјө партијнөј пропаганда да агітација, уствөј да печатнөј, маркөстско-ленінскөј самөдн партијасашленјасөс да партијалыг кадрјасөс воспјтајтөм куза уж, партијалыг да сјјө работнөкысыг политическөј да теорөтөкөсөј уровөнсө кыпөдөм куза уж.

Өдөвакө ем коланлун паскөдчыны партијнөј пропаганда делөдөн, мјанлыг работнөкысөс маркөстско-ленінскөја воспјтајтан делөдөн зөв серјознөј төдчанлун јылыс. Ме кута төдвылын не сөмын партијнөј апаратса работнөкысөс. Ме кута төдвылын сјжө комсомөлскөј, профсојуннөј, торгово-кооперативнөј, хожајственнөј, сөветскөј, просөвөщөнсөкөј, војеннөј да мукөд организацијајасса работнөкысөс. Пөзө удовлөтворителнөја пуктыны партијалыг состав регулјрујтан да руководашщөј органјас нјзовөј уж дінө матыстөм делө, пөзө удовлөтворителнөја пуктыны кадрјас выдвјгајтан, најөс подбјрајтан, најөс индалан делө, но став та дырјөкө заводтө мыјлакө чөтны мјан партијнөј пропаганда, кутаскө киргыны мјанлыг кадрјас маркөстско-ленінскөја воспјтајтан делө, слабмөкө тајө кадрјасысыг политическөј да теорөтөкөсөј уровөнсө кыпөдөм куза мјан уж, а асныс кадрјас ськөд јтөдын дугдасын інтерөсујтчыны мјан воэд мунөмлөн перспектөвајасөн, дугдасын гөгөрвөны мјан делөлыг правөта да пөрасны перспектөватөм делөгајасө, кодјас сінтөг да механөческөј пөртөны олөмө вылысаң индөдјас,—то быт должен заво-

көласт чөждөн партија кужис выдвөитны государственнөј да партијнөј виэ куза руковөдашщөј постјас вылө 500 сурсыг унжык том болшевікөс, партијнөјјасөс да партија дінө прөмыкајтыгјасөс, на пөвсын 20 прөчөнтыг унжык нывбабајасөс. Мыјын өнө могыс?

Могыс сыын, медем тырвыјө бөстны өтө кіб улысаң вылөч кадрјас подбјрајтан делө да кыпөдөны сјјөс колөна, научнөј, болшевісткөј судта вылө.

Та могыс колө помавны кадрјас јзучјтан, выдвјгајтан да подбјрајтан делө разнөј отделјас да секторјас куза торјөдлөмкөд, сјјөс өтө мөстөын сосөредөтөчөтөмөн.

Ташөд мөстанас должен лөны ВКП(б) ЦК составын кадрјаслөн Управлөніе да кадрјаслөн соотөвөствүјущөј отдел быд республиканскөј, крајөвөј да областнөј партөрганизацијајас составын.

Өитны омөдтчыны мјан став государственнөј да партијнөј уж. Колө прөзнајтны, кызі аксіөма, мыј кымын вылынжык политическөј уровөныс да маркөстско-ленінскөј сознөтелностыс государственнөј да партијнөј уж лүбөј отраслөса работнөкысөдн, сымын вылынжык да плодөтворнөјжык ачыс ужыс, сымын өффөктнөјжык ужлөн резултатјасыс, да мөдарө,—кымын улынжык работнөкысөдн политическөј уровөныс да маркөстско-ленінскөј сознөтелностыс, сымын верөјатнөјөсөжык ужын срывјас да провалјас, сымын верөјатнөјжык асланыс работнөкысөдн поснөаммөм да фөлага-көрохөборјасөс вырөждајтчөдн, сымын верөјатнөјжык налөн перөрөжөвөніеыс. Пөзө уверөностөн шуны, мыј, кужөмкө ескө мө подгөтовөитны ідеологөкөсөја уж став отраслөјасса мјанлыс кадрјас да закалитны најөс политөкөсөја сөщөм мөраын, медем најө вермисны свөбөднөја ориөтирүјтчыны ныщкөсса да междунарөднөј обстөновкөын, кужөмкө мө вөчны најөс тырвыјө зрөлөј маркөст-ленінөцјасөн, кодјас способнөјөс серјознөј өшыбкајстөг рөшајтны странаөн вескөдлан вөпросјас,—то мө імеітөм ескө став подувјас лыдөдыны став мјан вөпросјасыг өкмыс дасөд јукөднө рөшөтөмаөн нн. А рөшөитны тајө мөгөс мө кывшүтөг вермам, өд мјан емөс став средствојас да позанлунјас, кодјас колөны сы могыс, медем рөзрөшөитны сјјөс.

Том кадрјасөс быдтөм да формөрујтөм мунө мјан обөчнө наукалөн да технөкалөн торја отраслөјас куза, спөциальностјас куза. Тајө колө дај целөсөоб-разнө. Абу коланлунөныс, медем (Вөзө виэдө 2-өд лөстбөкысө)

СТАЛІН юрт докладлөн продолженіе

специалист-медик влі ськбщ фізика лібб ботаника куза специалистон да мбдарб. Но ем наукалбн бти отрасл, кодбс тбдны долженбс обзателно наука став отраслјасса болше-викјас,—сїб общество јылые, общество развітіелбн законјас јылые, пролетарскбј револуція развітіе законјас јылые, социалистическбј строїтелство развітіе законјас јылые, коммунизм победа јылые марксістско-ленінскбј наука. Од оз позлыбфыны збыл ленецебн мортбс, кодї вїсталб ассб ленецебн, но јоршїтчбма аслас специалностб, јоршїтчбма, шуам, математїкаб, ботаникаб лїбб хїміяб да оз азгы нїнбм аслас специалностыс ылбжык. Ленинец оз вермы лоны сбмын наукаын сьбн радејтан отраслса специалистбн,—сїб должен лоны ськбщ щбщ политїк-общественнїкбн, кодї жївбја интересујтчб аслас страна судбабн, тбдса общественнбј развітіе законјасбн, кужб ползујтчыны сїб законјаснас да зїлб лоны странабн политическбј вескбдлбмын актївнбј участнїкбн. Тајб лоб, ферт, большевик-специалистјаслы содтбд нагрузка. Но тајб лоб сещбм нагрузка, кодлбн резултатјасыс вештасы аснысб содтбдбн.

Партїјнбј пропагандалбн могыс, кадрјасбс марксістско-ленінскбја воспїтајтбмлбн могыс сыын, медым отсавны ужлбн став отраслјасса мїан кадрјаслы овладејтны общество развітіе законјас јылые марксістско-ленінскбј наукабн.

Пропаганда да кадрјас марксістско-ленінскбја воспїтајтан фелб бурмбдан мерајас јылые вопрос влі ВКП(б) ЦК-бн не бтчыд обсуждајтан предметбн, кбнї щбщ участвуетїсны уна областнбј парторганизаціяјасые пропагандајас. Секи влі артыштбма „ВКП(б) исторїја краткбј курслыс“ 1938 вога сентабрын светб петбм. Влі установїтбма, мыј „ВКП(б) исторїја краткбј курслбн“ светб петбм пунктб завофїтчбм мїан странаын марксістско-ленінскбј пропаганда выл размахлы. ВКП(б) ЦК ужјаслыс резултатјасбс јбзбдбма „ВКП(б) исторїјалыс краткбј курс“ лебдмкбд јтбдын партїјнбј пропаганда сувтбдбм јылыс“ сьлбн тбдса постановленїеын.

Тајб постановленїеыс петбмбн да ВКП(б) ЦК мартовскбј пленумлыс 1937 воын „Партїјнбј ужын тырмытбмторјас јылыс“ тбдса шубмјас тбдвылын кутбмбн, ВКП(б) ЦК індіс партїјнбј пропаганда јукбдын тырмытбмторјас бьрбдбм да партїјјаса шленјасбс да партїјнбј кадрјасбс марксістско-ленінскбја воспїтајтан фелб бурмбдбм куза ташбм главнбј меропрїатїејас:

1. Сосредоточїтны бти местаын партїјнбј пропаганда да агїтација фелб да бтутвны пропаганда да агїтација бтфелјас да печат бтфелјас ВКП(б) ЦК составын пропаганда да агїтација једїнбј Управленїеын, бьд республиканскбј, крајевбј да областнбј парторганизація составын пропагандалыс да агїтацијалыс соответствующбј бтфелјас котырбмбн;

2. Пропагандаын кружковбј системабн увлекајтчбм неправїлнбјбн прїзнајтбмбн да марксізм-ленїнізмлыс подувјас партїјјаса шленјасбн індівїдуалнбј

їзучајтан метод јонжыка целесобразнбјбн льдбдбмбн, сосредоточїтны партїјалыс выманїесб печатын пропаганда да пропагандалыс лекціоннбј сїстема котырбм вьлб;

3. Котыртыны бьд областнбј центры мїан кадрјаслбн лїзобвбј звенолы переподготовка куза бти вога Курсјас;

4. Котыртыны мїан странаса некымын центрын кыквога Ленинскбј школа мїан кадрјаслбн среднбј звенолы;

5. Котыртыны ВКП(б) ЦК бердын марксізм-ленїнізмлыс Высшбј школа кујїм вога курсбн, партїјалыс квалифіцированнбј

4. Теорїјалбн бткымын вопросјас.

Мїан пропагандїстскбј да ідеологическбј ужлбн тырмытбмторјас льдб колб сїз-жб бтнесїтны теорїјалбн бткымын вопросјасын, кодјас імеїтбны серјознбј практиескбј тбдчанлун мїан јортјас пбвсын тырвыб јасност абутбмлун, тајб вопросјасас мыкб-мында неразберїхалыс емлун. Ме кута тбдвылын государство јылыс вопрос вообщце, торјбн мїан социалистическбј государство јылыс да мїан советскбј інтеллигенція јылыс вопрос.

Мукбд дырїі јуалбны: „Эксплуататорскбј классјас мїан бьрбдбма, странаын враждебнбј классјас воаб абубе, подавляјтны некодбс, сїкб, абубе воаб нужда государствоын, сїб должен бтмірајтны, мыјла нб мї ог бтсалб мїан социалистическбј государство бтмірајтбмлы, мыјла мї ог старајтчб помавны ськбд, абубе кад зїкбз шыбытны государствоынтыс став тајб хламсб?“

Льбб нбшта: „Эксплуататорскбј классјасбс мїанын бьрбдбманїн, социализм кызвыннас стрбїтбма, мї мунам коммунизмб, а государство јылыс марксістскбј ученїе вїсталб, мыј коммунизм дырїі не должен лоны некущбм государство,—мыјла мї ог бтсалб мїан социалистическбј государство бтмірајтбмлы, абубе кад сдїтны государствобс древностјаслбн музејб?“

Тајб вопросјасыс вїсталбны сь јылыс, мыј налбн авторјасыс добросовестнбја заучїтбмабс государство јылыс Маркс да Энгелс ученїејыс бткымын положенїејас. Но најб вїсталбны сїз-жб сь јылыс, мыј тајб јортјасыс ез гбгбровны тајб ученїејыс сушцествосб, ез разберїтчыны, кущбм историческбј условїејасын вырабатывајтчылісны тајб ученїејыслбн торја положенїејас да, торјбн, ез гбгбровны бнїја междунарбднбј ббстановка, ез казавны капиталистическбј окруженїејыс факт да социализм страналы сыыс петыс опасностјасбс. Тајб вопросјасас петкбдчб не сбмын капиталистическбј окруженїејыс факт донјавтбм. Нань сїзжб петкбдчб буржуазнбј государствојаслыс да најб органјаслыс ролсб да тбдчанлунсб донјавтбм, кодјас ысталбны мїан странаб шпїонјасбс, убїїцајасбс да вредїтелјасбс да зїлбны адыны мїнута сь вьлб воєннбј ускбдчбм могыс, сїзжб кызї петкбдчб мїан социалистическбј государствоыс да сьлбн воєннбј, карательнбј да разведывательнбј органјаслыс ролсб да тбдчанлунсб донјавтбм, кодјас колбны социализм страна ортсысан ускбд-

теоретическбј кадрјас гбтбвїтбм могыс;

6. Лбсбдны мїан странаса некымын центрын пропагандїстјасбс да газетнбј работнїкјасбс переподготовїтан бти вога Курсјас;

7. Лбсбдны марксізм-ленїнізм Высшбј школа бердын квајт тблысса Курсјас вузјасын марксізм-ленїнізм куза преподавателјасбс переподготовїтбм могыс.

Абубе сомненїе, мыј тајб меропрїатїејасбс олбмб бртбм, кодјас нубдсбны-мын, но нбшта абубе-на нубдбма тырмытбм, сетас асыс бур резултатјас.

чбмыс дорјбм могыс. Колб прїзнајтны, мыј тајб донјавтбмас грешнбјбс не сбмын вьлын індбдм јортјас. Сьын грешнбјбс сїзжб мыкб мында ставным мї, большевикјас, ставным бтїтбг. Абубе-бмбј шензана, мыј троцкїстјас да бухарїнецјас верхушкалбн шпїонскбј да заговорщїческбј дејательност јылыс мї тбдмалїм сбмын ббрја кадын, 1937—1938 војасын, кбт, кызї тыдалб материалјасыс, тајб господаыс сулалїсны іностраннбј разведкаын шпїонјасбн да нубдїсны заговорщїческбј уж Октябрскбј революція первојунјасб-нїн? Кызї мї вермїм не казавны тајб серјознбј фелбсб? Мыјбн обяснїтны тајб промахсб? Тајб вопрос вьлас обычнб вочавїдбны ташбм яогбн: мї ег вермб чајтны, мыј тајб јбзыс вермасны усны сещбм улбз. Но тајб абубе обясненїе да торјбн-нїн абубе оправданїе, бд промахлбн факт колб фактбн. Мыјбн обяснїтны ташбм промахсб? Тајб промамыс обяснајтсб мїанбс кыщалыс буржуазнбј государствојас да најб разведывательнбј органјас механїзмлыс вынсб да тбдчанлунсб донјавтбмбн, кодјас зїллісны іспользујтны јбзыс славлунјас, налыс щеславїесб, налыс бесхарактерност сь могыс, медым зугны најбс асланыс шпїонскбј тывјасб да кыщавны набн Советскбј государствоыс органјас. Обяснајтсб сїб мїан социалистическбј государство да сїб разведка механїзмлыс ролсб да тбдчанлунсб донјавтбмбн, тајб разведкасб донјавтбмбн, сь јылыс болгбмбн, мыј Советскбј государство дырїі разведка—мелоч да пустакї, мыј советскбј разведка, кызї і ассб Советскбј государствобс, регыд ковмас сдїтны древностјас музејб.

Кущбм подув вьлын вермїс лоны мїанын тајб донјавтбмыс?

Сїб лоїс государство јылыс марксізм ученїелбн бткымын общбј положенїејаслбн недоработанност да тырмытбмлун подув вьлын. Сїб паскаліс государство теорїја вопросјас дїнб мїан лезны поэтбм беспечнбј отношенїе вбсна, сь вьлб вїдбдтбг, мыј мї імеїтам кыз вога государственнбј деательностлыс практиескбј опыт, кодї сетб озыр материал теоретическбј обобщенїејас вьлб, сь вьлб вїдбдтбг, мыј мїан ем позанлун кбсјбм дырїі успехбн тыртны тајб теоретическбј прокблсб. Мї вунбдїм Ленинылзев важнбј індбд теоретическбј обязанностјас јылыс роч марксістјаслбн, кодјасбс чукбстбма разработајтны воаб марксізмлыс теорїја. Со мыј вїсталб

Ленин та јылыс:

„Мї нбтї ог вїдбдб Маркс теорїја вьлб кызї кущбм-кб законченнбј да непрїкосновеннбј вьлб; мї убедїтчбмабс, мбдарб, мыј сїб пунктїс сбмын крајегульнбј лїзас сїб наукалыс, кодбс социалистјас долженбс нубдны воаб став направленїејасын, најб-кб оз кбсјыны колчыны олбмыс. Мї мбвпалам, мыј роч социалистјаслы торјбн колб Маркс теорїјалбн самостоятелнбј разработка, бд тајб теорїјанс сетб сбмын общбј руководящбј положенїејас, к б д ј а с прїменајтсбны торјбн Англїја дїнб мбднбгбн, Франція сертї, Франція дїнб мбднбгбн, Германия сертї, Германия дїнб мбднбгбн, Росїја сертї“ (Ленин, т. II, стр. 492).

Бостны, напїрїмер, социалистическбј государство развітіе теорїјалыс классическбј формула, кодбс сетбма Энгелсбн:

„Кор оз лоны общественнбј классјас, кодјасбс колб кутны подчїненїеын, кор оз ло бтїк класслбн мбд вьлын господство да сушцествованїе вбсна тыщ, кодї вужјасбс производстволбн бнїја кабса анархїяын, кор лоб бьрбдбма татыс петыс столкновенїејас да насїліе, секи-нїн некодбс лоб подавляјтны да кутны, секи бьрб коланлун тајб функцијасб бнї нубдыс государственнбј властын. Первој акт, кодын государство выступїтас став обществолбн дејствїтелнбј представїтелбн—производствоыс средствојас общественнбј собственностб бртбм,—лбб сьлбн кызї государствоын медббрја самостоятелнбј дејствїе. Государственнбј властлбн общественнбј отношенїејасбс суїтчбм лоб пыр нбжїнбї лїшнбјбн да дьрдас ачыс аснас. Јбзбн управляјтбм местаб лоб вешцјасбн управляјтбм да производственнбј процессјасбн вескбдлбм. Государство оз „отменајтчы“, сїб отмірајтб“ (Ф. Энгелс, „Антідуїнґ“, 1933 во. Партиздатлбн ізданїе, стр. 202).

Вескыд-б Энгелслбн тајб положенїеыс?

да, вескыд, но кык условїеыс бти дырїі: а) нубдны-кб социалистическбј государство ізучајтбм сбмын страналбн пыщкбсса развітіе вїдбдлс боксан, междунарбднбј факторыс воывыв отвлекајтчбмбн, ісследованїејыс удобство вбсна междунарбднбј обстановкыс странабс да государствобс ізолїрујтбмбн, лїбб б) **предположїтны кб**, мыј социализм победїтїс-нїн став странајасын лїбб ынжык странајасас, капиталистическбј окруженїе пыщкї ем социалистическбј окруженїе, абубе воаб ортсысан ускбдчбмлбн угроза абубе воаб нужда арміја да государство јонмбдбмын.

Ну, а социализм-кб победїтїс сбмын бтїк, торјбн бостбм странаын, да отвлекајтчыны, та вбсна, междунарбднбј условїејасыс некыз оз поз,—кызї лоны тајб случајын? Тајб вопрос вьлас Энгелслбн формула вочакыв оз сет. Энгелс собственб оз і сувтбд аслыс тајб вопроссб, сїкб, сьлбн ез вермы лоны вочакыв тајб вопрос вьлас. Энгелс петб сїб предположенїеыс, мыј социализм победїтїс-нїн јонжыка лїбб омблжыка бтщбщ став странајасын лїбб ынжык странајасас. Сїкб, Энгелс (Воаб вїдбд 3-бд лїстбокыс)

СТАЛІН юрт докладлөн продолженіе

исследуютъ тани не сіѣ либѣ мѣд торја страна са сіѣ либѣ мѣд конкретнѣ социалистическѣ государство, а социалистическѣ государствовылы развѣтїе вообщѣ унжык странажасын социализм победалыс факт лѣжѣм дырїї—формула сертї: „лѣжѣм, мыѣ социализм победїтїс унжык странажасын, жуавсѣ — кушѣм вежѣсѣмжас должен прѣтерпїтнї таїѣ случаїас пролетарскѣ, социалистическѣ государство“. Проблемалѣн сѣмын таїѣ общѣшѣ да абстрактнѣ характерѣн позѣ обяснїтнї сіѣ факт, мыѣ социалистическѣ государство јылыс вопрос исследуїтїгѣн Енгелс зїк отвлекаїтѣ сѣшѣм факторыс, кычї международнѣ условїеїас, международнѣ обстановка.

Но таыс петѣ, мыѣ оз поз паскѣднї вообщѣ социалистическѣ государство судба јылыс Енгелсмыс общѣшѣ формула ѣтїк, торїѣн бостѣм странаын социализм победаѣ частнѣ да конкретнѣ случаї вылѣ, кодї (странаыс) имѣтѣ ас гѣгѣрыс капїталистическѣ окруженїе, кодї подвергнїтѣма ортсысан воїеннѣ ускѣдѣмлѣн угрозаѣ, кодї оз вермы та вѣсна отвлекаїтчыны международнѣ обстановкаыс да кодї должен имѣтнї аслас распорїаженїеын і бура велѣдѣм арміїа, і бура котырѣм карательнѣ органїас, і крепѣм разведка, сїз-кѣ, должен имѣтнї ассыс тырмымѣн вынїѣра государство,—сымогыс, медым имѣтнї позанлун дорїыны социализмыс завоеванїеїас ортсысан ускѣдѣмыс.

Оз поз требуютъ марксїзм классїкїасмыс, кодїасѣс торїѣдѣма мїан кадыс 45—55 во кад-коластѣн, медым најѣ воївыс азїсны ылі будущѣїыс быд торїа странаын історїїа зїгзаїасмыс став да быд сїкас случаїїас. Вѣлі ескѣ тѣшкѣд требуютъ, медым марксїзмлѣн классїкїасмыс выработаїтнї мїанлы дас решенїеїас став да быд сїкас теоретическѣ вопросїас вылѣ, кодїас вермасны кыптыны торїа быд странаын 50—100 во мыстї, сымогыс, медым мї марксїзм классїкїаслѣн потомокїас имѣтїм позанлун спокоїнѣ куїлыны пачѣр вылын да намлавыны дас решенїеїас. (Общѣшѣ серам.) Но мї вермам да долженѣс требуютъ мїан кадса марксїстїас-ленинїсїасмыс, медым најѣ ес ограничїваїтчыны марксїзммыс торїа общѣшѣ положенїеїас заучїваїтѣмѣн, медым најѣ пырїсны марксїзм сущѣствѣѣ, медым најѣ велалїсны артавыны мїан странаын социалистическѣ государство сущѣствуїтѣммыс кычѣвѣса опыт, медым најѣ велалїсны, медѣбѣрын, таїѣ опыт вылас мыжѣсѣмѣн да марксїзм сущѣствѣѣ петѣмѣн, конкретїруїтнї марксїзммыс торїа общѣшѣ положенїеїас, уточнаїтнї да бурмѣднї најѣс. Ленин гїжїс ассыс знаменїтѣї кнїга „Государство і революцїїа“ 1917 вога августын, мѣднѣгѣн-кѣ, Октабрскѣї революцїїаѣ да Сѣветскѣї государство лѣсѣдѣтѣѣ некымын тѣлыс воїжык. Таїѣ кнїгаысмыс главнѣї могѣс Ленин аздылїс государство јылыс Марксмыс да Енгелсмыс ученїеїсѣ оппортуїнїстїасан іскажаїтѣмыс да опошїаїтѣмыс дорїѣмын. Ленин кѣсїлыс гїжнї „Государство і революцїїа“ кнїгалыс мѣд част, кѣнї сіѣ артавлїс вѣчны

1905-ѣд да 1917-ѣд вога рѣч революцїїасмыс опытылыс главнѣї ітоїас. Оз вермы лѣны сомнѣнїе, мыѣ Ленин кутлїс тѣдвылыны аслас кнїгалѣн мѣд частын разработаїтнї да развїтнї воїѣ государствоылы теорїїа, мїан странаын Сѣветскѣї власт сущѣствуїтан опыт вылѣ мыжѣсѣмѣн. Но смерт торкїс сылы пѣртнї олѣмѣ таїѣ могѣс. Но мыѣ ес вѣїав вѣчны Ленин, долженѣс вѣчны сылѣн ученїкїасмыс. (Бурнѣї аплодїсментїас.)

Государство лѣс общѣствѣѣлѣн вражѣбнѣї классїас вылѣ јукѣм подув вылын, лѣс сымогыс, медым кутнї кѣртѣмѣн експлуатїруїтѣм болшїнство експлуататорскѣї меншїнство интересїасын. Государство властлѣн орудїеїас сосредоточїваїтчылысны, медсасѣ, арміїаын, карательнѣї органїасын, разведкаын, турмаїасын. Кык основнѣї функция характерїзуїтѣны государствоылыс дѣїательност: пышкѣсса (главнѣї)—кутнї експлуатїруїтан болшїнство вѣлі дѣлѣс рабѣвладельчѣскѣї стрѣї да феодализм дырїї. Таїѣ сулалѣ дѣлѣс капитализм дырїї.

Медым путкылтнї капитализм, колѣ вѣлі не сѣмын шыбытнї властыс буржуазїїас, не сѣмын експропрїїруїтнї капиталистїасѣс, но і зїкѣз жуїднї буржуазїїалыс государственнѣї машина, сылыс важ арміїа, сылыс бюрократическѣї чїновнїчество, сылыс полїїїа, да сувтѣднї сыместаѣ вылїс пролетарскѣї государственност, вылїс социалистическѣї государство. Большеїкїас, кычїтѣдса, таїѣ бурѣс і вѣчїсны. Но татыс нѣтї оз пет, мыѣ вылї пролетарскѣї государствѣлѣн оз вермыны сохранїтчыны важ государствѣлѣн ѣткымын функцияїас, кодїасѣс вежѣма пролетарскѣї государстволѣн потребностїас сертї лѣсалѣмѣн. Татыс торїа-нїн оз пет, мыѣ мїан социалистическѣї государствѣлѣн формаїас долженѣс колны вежѣсѣвѣтѣмжасѣн, мыѣ мїан государстволѣн став первоначалнѣї функцияїасыс долженѣс тырвыїѣ сохранїтчыны і воїѣ. Фелѣ вылас мїан государстволѣн формаїас вежѣсѣн да кутасны вежѣсѣн мїан страна развїтїе да ортсыса обстановка вежѣсѣм сертї.

Ленин зїк прав, кор сіѣ вїс-талѣ:

„Буржуазнѣї государствоїаслѣн формаїасыс вывтї разнооб-разнѣїсѣ, но сущѣс налнї ѣтї: став таїѣ государствоїасыс емѣс сіѣ либѣ мѣднѣг, но медѣбѣрын обязателнѣ буржуазїїалѣн дїктатурадн. Капитализмсан коммуїзмѣ вужѣм, дѣрт, оз вермы не сетнї полїтическѣї формаїасыс зев ыжыд обїлїе да разнообразїе, но пышкѣссыс секї лѣб быт ѣтї: пролетарїїалѣн дїктатура“ (Ленин, т. XXI, стр. 393).

Октабрскѣї революцїїа кадсан мїан социалистическѣї государство аслас развїтїеын мунїс кык главнѣї фаза.

Первої фаза—сіѣ Октабрскѣї революцїїасан експлуататорскѣї классїасѣс бырѣдѣтѣѣ кадколаст. Таїѣ кадколастылѣн основнѣї мѣгыс вѣлі путкылтѣм классїас-

мыс сопротивленїе подавляїтѣмын, интервентїас ускѣдѣмыс страналыс оборона котырѣммын, промышленност да вїз-му овмѣс восстановїтѣмын, капиталистическѣї элементїас бырѣ-дѣм вылѣ условїеїас лѣсѣдѣ-мын. Такѣд лѣсалѣмѣн мїан государство таїѣ каднас пѣртїс олѣмѣ кык основнѣї функция. Первої ф у н к ц і я—страна пышкын п у т к ы л т ѣ м классїасѣс подавляїтѣм. Таїѣн мїан государство ортсысаныс напѣнаїтлїс воїѣа государствовоїас, кодїаслѣн функцияыс вѣлі непокѣрнѣїасѣс подавляїтѣмын но сѣшѣм прїнципалнѣї торїалѣмѣн, мыѣ мїан государство подавляїтлїс експлуататорскѣї меншїнствоѣс ужалыс јѣзлѣн болшїнство интересїасын, секї кор воїѣа государствоїас подавляїтлїсны експлуатїруїемѣї болшїнствоѣс експлуататорскѣї меншїнство интересїасын. Мѣд функция—ортсысан ускѣдѣмыс странаѣс дорїѣм. Таїѣн сіѣ сїз-жѣ напѣнаїтлїс ортсысаныс воїѣа государствоїасѣс, кодїас сїз-жѣ занимаїтчїсны ассысныс странаїасѣс вооруженнѣїа дорїѣ-мѣн, но сіѣ прїнципалнѣї торїалѣмѣн, мыѣ мїан государство дорїїс ортсысан ускѣдѣмыс ужалыс јѣз болшїнствоылыс завоеванїеїас, секї кор воїѣа государствоїас дорїїлысны таѣдм случаїїас експлуататорскѣї меншїнствоылыс озырлун да прївїлїегїїаїас. Вѣлі тани нѣшта коїмѣд функция—сіѣ мїан государство органїаслѣн хоїаїт-венно-органїзаторскѣї да культурно-воспїтателнѣї уж, кодї имѣтїс аслас целѣн вылї, социалистическѣї овмѣсмыс петасїас развїваїтѣм да социализм самѣн јѣзѣс переводїсїаїтѣм. Но таїѣ вылї функцияыс сіѣ кадас ес получит серїознѣї развїтїе.

Мѣд фаза—сіѣ карса да сїкт-са капиталистическѣї элементїас бырѣдѣмсан овмѣс социалистическѣї сїстемалѣн тыр победаѣ да вылї Конституцїїа прїмїтѣѣ кадколаст. Таїѣ кадколастылѣн основнѣї мог—став страна пагта социалистическѣї овмѣс котырѣм да капиталистическѣї элементїасылыс медѣбѣрїа коласїасѣс бырѣдѣм, культурнѣї ре-волюцїїа котырѣм, страна дорїѣммогыс тырвыїѣ современнѣї арміїа котырѣм. Такѣд лѣсалѣмѣн вежѣснї і функцияїасыс мїан социалистическѣї государстволѣн. Усїс—отмїраїтїс страна пышкын воїеннѣї подав-ленїеїлѣн функция, ѣд експлу-атацїїа бырѣдѣма, експлуататор-їас абуѣс воїѣ да подавляїтнї некодѣс. Подавленїе функция пыдїи государстволѣн лѣс на-роднѣї ембур гусавлысїасыс да таргаїтїсїасыс социалистическѣї собственност вїзан функция. Тырвыїѣ сохранїтчїс ортсысан ускѣдѣмїасыс странаѣс воїен-нѣїа дорїѣмлѣн функция, сїз-кѣ, сохранїтчїсны сїз-жѣ Крас-нѣї арміїа, Воїенно-Морскѣї флот, сїз-жѣ кычї карательнѣї органїас да разведка, кодїас колѣны мїан странаѣн иностран-нѣї разведкаїасѣн мѣдѣдѣм шпї-онїасѣс, убїїаїасѣс, вредїтел-їасѣс куталѣм да накаїтѣм вылѣ. Сохранїтчїс да получїтїс тырвыїѣ развїтїе государствен-нѣї органїаслѣн хоїаїтвенно-органїзаторскѣї да культурно-воспїтателнѣї ужлѣн функция. Онї страна пышкын мїан госу-дарствѣлѣн основнѣї могыс мїр-нѣї хоїаїтвенно-органїзатор-скѣї да культурно-воспїтателнѣї

ужын. Мыѣ имѣ мїан арміїалы, карательнѣї органїасмыс да раз-ведкалы, то најѣс асланыс јѣс-луннас берѣдѣма абу-нїн стра-на пышкѣ, а сіѣ ортсыѣ, орт-сыса враїасмыс паныд.

Кычї азданныд, мї имѣтам ѣнї зїк вылї, социалистическѣї государство, кодї аздывѣтѣм нѣш-та історїїаын да тѣдчымѣн тор-їалѣ аслас форма да функция-їас сертї первої фазаса социалистическѣї государствоыс.

Но развїтїе оз вермы сувтнї та вылын. Мї мунам ылѣжык, воїѣ, коммуїзмѣ. Сохранїт-час-ѣ мїан государство сїз-жѣ і коммуїзм дырїї?

Да, сохранїтчас, оз кѣ ло бырѣдѣма капиталистическѣї ок-руженїе, озкѣ ло бырѣдѣма ортсысан воїеннѣї ускѣдѣмїасылыс опасност. Секї гѣгѣрвоана, мыѣ мїан государствоылыс формаїасѣс вылыс лѣб вежѣма, пышкѣсса да ортсыса обстановка вежѣсѣмкѣд лѣсалѣ-мѣн.

Оз, оз сохранїтчы да бырас, капиталистическѣї окруженїе-кѣ лѣб бырѣдѣма, сїѣс-кѣ лѣб вежѣма социалистическѣї ок-руженїеѣн.

Таїѣ сулалѣ дѣлѣс социалистическѣї государство јылыс вопроскѣд.

Мѣд вопрос—сіѣ сѣветскѣї интелїгенцїїа јылыс вопрос.

Таїѣ вопросын, сїз-жѣ кычї і государство јылыс вопросын, сущѣствуїтѣ мїан партїїаын кушѣмкѣ неїасност, неразбе-рїїа.

Сѣветскѣї интелїгенцїїа јы-лыс вопросын партїїа позїїїа-лѣн тыр јасност вылѣ вїѣдѣтѣг, мїан партїїаын пырна нѣшта паскалѣмаѣс взгладїас, кодїас вражѣбнѣїсѣ сѣветскѣї интел-їгенцїїа дїнѣ да оз лѣсавны партїїа позїїїакѣд. Таїѣ непра-вїлнѣї взгладїасѣс новлѣдлыс-їас практикуїтѣны, кычї тѣдса, сѣветскѣї интелїгенцїїа дїнѣ пренебрежїтелнѣї, презрїтелнѣї отношенїе, рабочѣї класслы да крестьянствоылы сїѣс кычї чуждѣї да весїг вражѣбнѣї вын вїдлалѣмѣн. Правда, Сѣ-ветскѣї развїтїе кадколастын интелїгенцїїа вѣвїалїс вежѣснїны вужвыїднїны, кычї аслас состав сертї, сїчї і аслас положенїе сертї, народкѣд матыстѣдѣмѣн да сыкѣд честнѣїа сотрудинїаї-тѣмѣн, мыїѣн сіѣ прїнципалнѣї торїалѣ важ, буржуазнѣї интел-їгенцїїаїасыс. Но сіѣ јортїасыс-лы, тѣдалѣ, абу сыѣѣ дѣлѣс. Наїѣ воїѣ пѣлалѣны важ пѣ-ланѣ, сѣветскѣї интелїгенцїїа вылѣ сїѣ взгладїасѣс да отно-шенїеїасѣс неправоїїаїа вужѣ-дѣмѣн, кодїас имѣтнїсны ассысныс подув важ кадѣ, кор интелї-генцїїа вѣлїс помешчїкїас да капиталистїас ордын служба вылын.

Важ, революцїїаѣѣс кадѣ, ка-пїализм условїеїасын интелї-генцїїа вѣлі ставсыс медвої имущѣї классїасса јѣзыс,—дво-рїанаыс, промышленнїкїасыс, к у п е ч ı а с ы с е, кулакїас-ыс да с. в. Интелїген-цїїа радїасын вѣлїны сїз-жѣ мешанаыс, мелкѣї чїновнїкїасыс да весїг крестьянаыс да рабочѣї-їасыс выхоѣцїас, но најѣ ес ворсны да ес вермыны ворсны сенї рѣшаїущѣї рѣл. Интелї-генцїїа зоннас вердчїс имущѣї классїас ордын да обслужїваї-тїс најѣс. Гѣгѣрвоана сы вѣсна сїѣ недовѣрїеїс, кодї неща-ыс вужлывлїс лѣгалѣмѣ, кодї (Помѣс вїѣд 4-ѣд лїстѣокус)

СТАЛІН жорт докладлөн пом

вөлі сы дінө мѳан странаса революціоннөй элементјаслөн да медвоэ работчјаслөн. Правда, важ интеллигенціја сетіс торја једініцајас да дасјасөн смел да революціоннөй јөзөс, кодјас сувтісны работчөй класслөн вѳдблас вылө да јітісны помөз ассыныс судбасө работчөй класс судбакөд. Но интеллигенціја пөвсын ташөм јөзыс вөлі вывті еща, і најө ез вермыны вежны фіціономіјасө интеллигенціјалыс қоннас.

Интеллигенціјакөд делөыс вужсаньс вежсіс сөмын Октабрскөй революціја бөрын, іностранинөй воєннөй интервенціја грөмітөм бөрын, торјөн-нін індустріалізаціја да коллективізаціја победа бөрын, кор експлуатаціја бырөдөм да овмөслөн социалістическөй сістема утвердітчөм лөсөдісны реалнөй позанлун сетны страналы да нөдөны олөмө выл Констітуціја. Важ интеллигенціјалөн јонжыка вліјателнөй де квалифіцірованнөй јукөн Октабрскөй революціјалөн первој лунјасө-нін торјөдчіс интеллигенціјалөн мукөд массасыс, објавітіс тыш советскөй властлы да муніс саботажнікјасө. Таыс сіјө бөстіс заслуженнөй кара, вөлі жүгөдөм да назөдөм советскөй власт органјасөн. Бөрынжык на пөвсыс унжык колысјасыс завербүтчіс мѳан странаса врагјаслы вредітелјасө, шпіонјасө, ташөм ногөн асөд интеллигенціја радјасыс черкнөтөмөн. Важ интеллигенціјалөн мөд јукөныс, ещажык квалифіцірованнөй, но јонжыка уналыда, дыр нөшта дөрс өті места вылын, „буржык кадјас“ віччысөмөн, но сөсса, тыдалө, шөныштіс кінас да решітіс мунны службітјасө, решітіс овмөдчыны Советскөй власткөд. Важ интеллигенціјалөн тајө группасыс ыжыджык јукөныс заводітіс-нін пөрымыны да заводітө петны стрөјыс. Важ интеллигенціјалөн којмөд јукөныс, медсасө сылөн радөвөй јукөныс, кодлөн вөлі нөшта на ещажык квалифікаціјасыс воэра јукөн дөрыс, өтлаасіс народ дінө да муніс Советскөй власт бөрса. Сылы колө вөлі велөдчыштыны, і сіјө збылыс заводітіс велөдчыны мѳан вузјасын. Но важ интеллигенціја разлом да діфференціаціја тајө мучітелнөй процессыкөд щөщ муніс выл интеллигенціјалыс вынјас формірујтан, мобілізујтан да чуқортан бурнөй процесс. Уна со сурс том јөз, работчөй класс, крөстанство, трудовөй интеллигенціја радјасыс петысјас мунісны вузјасө да техникумјасө да, школыс локтөм бөрын, содісны интеллигенціјалыс шөчөмө радјасө. Најө пыртісны интеллигенціја выл вір да ловчөдісны сіјөс выл ногөн, советскөја. Најө вужсаньс вежісны интеллигенціјалыс став обліксө, аслас обрраз да подобіје серті. Важ интеллигенціјалөн коласјасыс лөісны растворітчөмаөс выл, советскөй, народнөй интеллигенціја, пөвсын. Лоіс, ташөм ногөн выл, советскөй интеллигенціја, коді топыда јітчөма народкөд да дас аслас массаныс служітны сылы вераөн да правдаөн.

Ітогын мѳан ем өні уналыда, выл, народнөй, социалістическөй интеллигенціја, коді вужвыјөныс торјалө важ, буржуазнөй интеллигенціјасыс кыці аслас состав

серті, сіці і аслас социално-політическөй облік серті.

Важ, революціјаөсө интеллигенціја дінө, коді служітліс помещікјаслы да капіталістјаслы, тырвыјө лөсавліс интеллигенціја јылыс важ теоріја, коді індыліс сы дінө недоверіје да сыкөд тышкасны коланлун вылө. Оні тајө теоріјасыс оліс ассыс немсө, сіјө оз нін лөсав мѳан выл, советскөй интеллигенціјалы. Выл интеллигенціјалы колө выл теоріја, коді індө сы дінө дружескөй отношеніје, сы јылыс төждлун, сы дінө уваженіје да работчөй класс да крөстанство интересјас вөсна сыкөд сотруднічајтны коланлун вылө.

Кажітчө, гөгөрвоана.

Сымын јонжыка шөңана да страннө, мыј интеллигенціја положеніеын став тајө көреннөй вежсөмјас бөрас мѳан партијаын емөс нөшта, тыдалө, јөз, кодјас зілөныс важ теоріјасө, кодөс вескөдөма буржуазнөй интеллигенціјалы паныс, применітны мѳан выл, советскөй интеллигенціја дінө, коді аслас кызвыннас ем социалістическөй интеллигенціја. Тајө јөзыс, тыдалө, утверждајтөны, мыј работчөй класс да крөстана, кодјас неважөн нөшта ужавлісны стахановскөја заводјасын да колхозјасын, а сөсса вөлі мөдөдөма вузјасө образованіје полүчітөм вылө, дүгөдөны лоны сіјө самөј настојашщөй јөзөн, лөныс мөд сорта јөзөн. Артімө, мыј образованіје — вреднөй да опаснөй штука. (Серам.) Мі көсјам став работчөй класс да став крөстанаөс вөчны культурнөй јасөн да образованнөй јасөн, і мі тајө мыјкө дыра мысөті вөчам. Но тајө страннөй јортјасыслөн вѳдблас серті, артімө, мыј ташөм затөјяыс зөбө ас пышкас ыжыд опасностөд сы бөрын кыці работчөй класс да крөстана лөсны культурнөй јасөн да образованнөй јасөн, најө вермасны лоны опасност, воэын, мыј најөс вермасны зачіслітны мөд сорта јөзлөн разрөдө. (Общщөй серам.) Абу ісклүчітөма, мыј мыјкө-дыра мысөті тајө страннөй јортјасыс вермасны ісковтны бөрөколөм, невежество, немьдлун, мракобесіје воспөвајтөмөз. Сіјө і гөгөрвоана. Теоретическөй вывхјас некор ез вөдөдлыны да оз вермыны вөјөдны бурө.

Таці сулалө делөыс мѳан выл, социалістическөй интеллигенціја јылыс вөпроскөд.

Партија воэө јонмөдан јукөнын мѳан мојјас:

1. Систематическөја бурмөдны партијалыс состав, партијаса шленјас сознательностлыс уровень кыпөдөмөн, да партија радјасө индивидуалнөй пөрадокын пөверітөмјасөс да коммунизм делөлы сөмын преданнөй јортјасөс прінімајтөмөн;

2. Матыстыны руковөдашщөй органјас нѳзөвөй уж дінө сіцікөн, медым налыс руковөдашщөй ужсө вөчны пыр јонжыка оперативнөй да конкретнөй, пыр ещажык засөдателскөй да канцөларскөй;

3. Централізујтны кадрјас подбѳрајтан делө, төждысөмөн быдтыны кадрјас, бура ізучајтны работнікјаслыс достөінствојас да тырмытөмторјас, смелжыка выдвѳгајтны том работнікјасөс, кадрјас подбѳрајтан да расстановітан делө пріспө

соблајтны партијалөн політическөй вѳз требованіејас дінө;

4. Централізујтны партијнөй пропаганда да агітаціја делө, паскөдны марксізм-ленінізмлыс ідејяјас пропагандірујтөм, кыпөдны мѳан кадрјаслыс теоретическөй уровень да політическөй закалка.

Жортјас! Ме помала ассым отчетнөй доклад.

Общщөй чертајасын ме обрисујті туј, кодөс мунөма мѳан партијаөн отчетнөй кадколостын. Тајө кадколостнас партија да сіјө ЦК ужлөн резултатјасыс төдсаөс. Вөліны мѳан неочөтјас да өшыбкајас. Партија да ЦК ез зөблыны најөс да старјатчісны најөс ісправітны. Ем і серјознөй успехјас да ыжыд достөјеніејас, кодјас не долженөс колмөдны мѳанлыс јурнымөс.

Главнөй ітогыс сыын, мыј мѳан странаса работчөй класс мортөс мортөн експлуатірујтөм бырөдөмөн да социалістическөй стрөј лөсөдөмөн, став мірлы докажітіс аслас делөлыс правотасө. Таын главнөй ітог, сы вөсна мыј сіјө јонмөдө работчөй класс вынјасө да сылөн окончательнөй победа неізбежностө ескөм.

Став странајасө буржуазіја сорнітө, мыј народ оз вермыовны капіталістјасөг да помещікјасөг, купечјасөг да кулакјасөг. Мѳан странаса работчөй класс делө вылын докажітіс, мыј народ вермас успехөн овны експлуататорјасөг.

Став странајасө буржуазіја сорнітө, мыј работчөй класс, важ буржуазнөй пөрадокјас жүгөдөмөн, абу способен стрөйтны мыјкө вылөс, важ пыдді. Мѳан странаын работчөй класс докажітіс делө вылын, мыј сіјө тырвыјө способен не сөмын жүгөдныс важ стрөј, но і стрөйтны выл, буржык, социалістическөй стрөј да сек жө сөщөм стрөј, коді оз төд ні крөзісјас, ні ужтөмалөм.

Став странајасө буржуазіја сорнітө, мыј крөстанство абу способен сувтны социалізм туј вылө. Мѳан странаса колхознөй крөстанство делө вылын докажітіс, мыј сіјө вермас успехөн сувтны социалізм туј вылө.

Главнөйыс, мыј медсасө добивајтчөны став странајасө буржуазіја да сылөн реформістскөй прѳвогөтенјасыс,—тајө сіјө, медым бырөдны работчөй классын аслас вынјасө ескөм, позанлунө да сіјө победалөн неізбежностө ескөм да сіцікөн увековечітны капіталістическөй рабство. Öд буржуазіја төдө, мыј капіталізм кө нөшта абу пүткылтөма да сіјө воэө нөшта сушествујтө, то тајөн сіјө објазан не аслас бурж качөствојаслы, а сылы, мыј пролетаріатлөн абу нөшта тырмымөн ескөм аслас победалөн позанлунө. Оз позө шуны, медым буржуазіјалөн старјатчөмјасыс колісны тајө направленіеын тырвыјө успехтөг. Колө прінэјтны, мыј буржуазіјалы да сіјө агентјаслы удајтчіс работчөй классын мыјкөмында отравітны работчөй класслыс душасө сомнөніејас да недоверіје јөдөн. Мѳан странаса работчөй класслөн успехјасыс кө, сылөн тышыс да победаыс кө послужитасны сы вылө, медым кыпөдны капіталістическөй странајасө работчөй класслыс духсө да јонмөдны сыын ескөм аслас

вынјасө, ескөм аслас победаө, то мѳан партија вермас шуны, мыј сіјө ужалө оз прөста. Позө не сомневајтчыны, мыј таці сіјө і лөас. (Бурнөй дырнужалана аплодісментјас.)

Мед олас мѳан побөдоноснөй работчөй класс! (Аплодісментјас.)

Мед олас мѳан побөдоноснөй колхознөй крөстанство! (Аплодісментјас.)

Мед олас мѳан социалістическөй интеллигенціја! (Аплодісментјас.)

Мед олас мѳан странаса народјаслөн велікөй дружба! (Аплодісментјас.)

Мед олас болшевікјаслөн Ставсојузса Коммуністическөй Партија! (Аплодісментјас.)

(Став делегатјас сувтөны, сувтөмөн чөдөмалөны Сталін жортөс да вөчөны сылы дырнужалана оваціја. Горөдөмјас: „Ура! Мед олас Сталін жорт! Великөй Сталінлы—ура! Мѳан радејтана Сталінлы—ура!“).

Улым устөје участок вөчам воэын-муныс участокөн

Март 5-өд лунө Көртју вөрпункт пріказ серті ме муні Улым устөје участокө котыртны бригадајас Гузіенко метод серті ужалөм могыс. Работчөй класс уж прөизвөдительностөн төдмасөм бөрын тыдовтчіс, мыј уж прөизвөдительност кыці пөрөдчөм куза, сіці кыскаөм куза, зөв улын. Торја пөрөдчысјас лунса нормајасө тырталөны сөмын 63 прөцент вылө. Кор котыртім 6 морта бригада да кутім ужавны Гузіенко методөн, первојја луннас бригада лунса нормасө выполнітіс 106 прөцент вылө, мөд луннас—146 прөцент вылө. А партијалөн сјөзд вөссан лунө лунса норма выполнітіс 176 прөцент вылө. Работчөй класс настроеніејасыс лоіны јона кыпыдөс.

Работчөй класскөд болшевікјас партијалөн XVIII-өд сјөзд јылыс бесөдүјтөм бөрын шуім болшевікјаслыс сјөзд ознаменујтны бо лшевісткөй победа шөдөдөмөн і март 15-өд лунө пөрөдім 108,48 кубометр вөр, лунса норма тыртім 276 прөцент вылө, шөркөд уждөн бөстім 65 шөрт да 41 урөн морт вылө. Мөнам бригадаын медбура ужалөны А. Котов да К. Машкалев жортјас. Таці мі встречајтм да пасјім Коммуністическөй (болшевікјас) партијалыс XVIII-өд історическөй сјөзд.

Пөрөдчөм вылын бура ужалө і П. С. Базаров жортлөн бригада, коді лунса нормајасө шөркөда тырталө 139 прөцент вылө. Сіјө бригадаын медбура ужалөны В. Тутрінов да А. Машкалев жортјас.

Јона содіс уж прөизвөдительност кыскасысјаслөн. Март 15-өд лунө кыскаөм куза участоклыс лунса графік лоі тыртөма 141,4 прөцент вылө.

Стахановец Јөгор Јөсөв.

Отв. ред. пыдді Н. Грөзных.